

Magyarországi kiállításán 1880-ban érdeméremmel kitüntetett

NEMESVÁRI MÓR

ruktára Budapeston,

am, báró Orczy-féle ház, nagyban és kicsinyben.

NŐK SZÁMÁRA:

és bőrből	1 frt 80 kr.
ok, finomak és diszejek	2 frt 20 kr.
om eberla-zsinból vagy bőrből	2 frt 70 kr.
oral, magas sarokkal, legujabb szabás	2 frt 80 kr.
gy zergebőrből szegzett kettős talppal	
gy szabás	2 frt 80 kr.
finomak, diszesek, fénymáz orral	2 frt 80 kr.
huzóval, magas kivágással, fénymázos	2 frt 70 kr.
legujabb szabásu	
sz, tziivalaku metszéssel, sima talppal,	3 frt — kr.
s szabás	
szögelt talppal, magas kivágással,	3 frt 20 kr.
	3 frt 20 kr.

URAK SZÁMÁRA:

talppal	3 frt 80 kr.
erős duplatalppal, a legjobb minőség	4 frt 20 kr.
ből, a lehető legjobb minőség	4 frt 50 kr.
gy, legujabb szagrénből, erős talppal	3 frt 60 kr.
szszel, legujabb szabás	4 frt — kr.
szagrénből, magas szár, srófolttalppal	9 frt — kr.
gy rixszos	2 frt 50 kr.
bőrből	1 frt 80 kr. — 2 frt 40 kr.
	60 kr. — 1 frt 20 kr.

utánvét mellett vagy az előleg beküldése után gyor.

Nem alkalmas lábbeli a legkészségesebben ki-

zések kívánatra bérmentve küldetnek meg.

(127.)

Fodor István érezkoporsó gyára kezési intézete

acz, gr. Dégenfeld-ház, a zenede alatt.

n. é. közönség nagybecsű tudomására juttatni,

ekből sokkal ismertebb, sem hogy azt dicsér-

as folytatni, kötelességemnek tartom a t. közön-

nyéműt bársonyos koporsó 40 frttól feljebb.

gyérdemű közönséggel, hogy a gyászos felek

25. Tisztelettel

ifj. FODOR ISTVÁN.

olcsóbb mint bárhol.

a városház alatti boltban megke-

Debreczen, 1881. márt. 5.

Nagy Ferencz,
ideigl. tömeggondnok.

z, Vecsey-ház,

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KÁROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségnél. Egyébutt a postahiva-
talok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen - vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenként ötösör: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petitorsórt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbéli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
N év- vagy bérmentellenl beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintén kéziratok nem adhatnak
vissza.

Eszrevétel egy „levélre.“

III.

Debreczen, márcz. 7.

A „levél“ írója Tóvölgyi Ti-
tus ur levelének két első részében
igyekezik a szerencsét fehérré mos-
ni — hát a szerencsének hadd pró-
bálják a mosakodást — tulajdon-
képen pedig a függetlenségi párt
ellen levelének 3-ik részében fordul,
mielőtt azonban ezt tenné, azt a
kérdést veti fel, hogy, miután a tu-
dományoknak általánosabb ösme-
rete, sürűbb érintkezések, és a sajtó
által más nemzetek poli-
tikai küzdelmeinek köz-
vetlen szemléltetése,
valamint a gyűlölet eddig folyta-
tott politikájának káros mivolta a
nemzetnek — minden esetre értel-
mesebb és tanultabb (talán éhe-
sebb?) részét — oda érlelé, hogy
az eddig folytatott politikával fel-
kell hagyniok? Hát nem ennek a
résznek van előnye az észszerűség
terén? s nem ezt a részt ismerte
el Európa is annak az elemnek,
mely a kor színvonalára emelkedett?

A sajtó kétségtelenül elébünk
tárja minden nap, más nemzetek po-
litikai küzdelmeit, és mit tapasztal-
unk? épen ellenkezőjét annak, mit
a „levél“ írója. Minden nemzet ön-
állóságra, függetlenségre törekedik,
mert megérthetése, nemzeti jövője
csakis így van biztosítva, a kis
Montenegró csatára kél, Szerbia az
ördöggel is kezdet fog, Oláhország
természetes ellenségének a muszka-
nak kezdet nyujt, csakhogy kézfö-
gása végeredményben az ő függet-
lenségét jutalmazza, a maroknyi
Boer egy más világrészben a világ
egyik legnagyobb hatalmassága az
angolok ellen csaták után csatákat
viv, azért, hogy az angolok uralma
alól menekedjék, hogy így, mint
független nép önmaga intézze a
maga ügyeit, mind ezen független-
ségét már kivított országocskáik és
nemzetek tetemesen kisebbek Ma-
gyarországnál és mégis biztató figye-
lemmel kísérték és kíséri őket egész
Európa, mely biztató figyelem azt
igazolja, hogy azon nemzetek emel-
kedtek a kor és észszerűség szín-
vonalára, kik önállóságukért, füg-
getlenségükért nem rettennek vis-
sza áldozatok hozásától sem.

Nem új dolog Magyarországon
az az észszerű politika,
melyet Bécsben vezetnek, régóta
létezik e politika, mely alatt ne-
gyedfélszáz éve nyög Magyaror-
szág, s nagyon lehet félni tőle, hogy
hazánk államisége ezen „észszerű
politikának“ lesz áldozata.

Még a mostani kormánypárt
sem volt képes egészen az ural-
kodóház bizalmát megnyerni, azt
mondja a „levél“ írója; ezen nem
csudálkozunk, de nem azért nem
volt képes a bizalmat megnyerni,
mintha nem egész odaadással szol-
gálná Bécsnek, hanem azon általános
fogalomnál fogva, hogy azon em-

berben, ki valamely ügyet elárult,
még az sem bizik, kinek az árulás
hasznát hajthatott, attól tartván,
hogy azon ügyet is képes viszont
elárulni, melyhez utóbb szegődött.

A „levél“ írója Zápolya utód-
jainak tartván a függetlenségi párt-
tot, ezen vádjára nem tartjuk mel-
tónak felelni.

Lehet, hogy a „levél“ írója
midőn a függetlenségi pártot tar-
tozott, ilyen gondolkodást, —
ilyen óhajot táplált és azért kellett
átlépnie a kormánypártba, mert a
függetlenségi pártnál követőkre nem
talált.

Ausztriától elszakadási váddal
terhel bennünket, ebben igaz van,
mi nem akarjuk összeolvasztan-
Magyarországot Ausztriával, mert
ebből Magyarországnak mint állam-
nak végeleenyésése következik be.

Mi fen akarjuk tartani Ausz-
triával a barátságot, de csak mint
jó szomszédal, és pedig olyan
szomszéd állammal, melynek ural-
kodója egyszersmind a mi uralko-
dónk is.

A „levél“-ből azt lehet kiol-
vasni, hogy tulajdonképen nekünk
nincsen is alkotmányunk, mert a
„levél“ írója szerint az uralkodó
sohasem egyezik bele olyan párt
kormányra jutásába, mely az
Ausztriától való elválás eszméjé-
ről lemondani nem akar. —
Hát ha így van, akkor csakugyan
nincsen alkotmányunk, mert alkot-
mányos fogalom szerint egy alkot-
mányos államban a többségnek kell
kormányozni, de ha csakugyan er-
ről vannak ott a kormánypártot
meggyőződé, akkor azt is el kell
hinniök, hogy a létező kormány
sem alkotmányos, és hogy az egy-
általában nem Magyarországot szol-
gálja.

Nem, mi ezt nem akarjuk el-
hinni, de ha mégis úgy volna, jobb
mi előbb tisztába jövünk erről is,
mert a nemzet csakis úgy képes
magát tájékozni, ha minden tekin-
tetben bizonyosságot lát, az álal-
totmányosság lassu, de biztos ha-
lált hoz, melyből nem lehet többé
feltámadás.

Magyarországnak pedig élni
kell. —

— márcz. 7-én.

Bemenni? nem menni? Több
oldalról hang emelkedett a mellett, hogy
a függetlenségi párt menjen be a dele-
gációba. Az „Ellenzék“ ez eszmét
pártfogolta. Most nevezett lapban Irá-
nyi Dániel szól hozzá a kérdéshez s
többek közt a következőket mondja:

„A szélsőbal kezdettől fogva nem-
csak hogy maga nem volt hajlandó a de-
legációba belépni, de sőt a delegáció tag-
jainak választásában sem vett soha részt.
Nem mintha ezen intézmény létezését nem
ismerné el, hiszen az 1867. XII. czikket,
fájdalom mi is olvastuk, hanem mert azt
a közöstudgyek elvéréseinek tartotta, me-
lyeknek pedig eltörlése főtörekvéséét ké-
pezi. S ez lesz, ennek kell lenni jövőre
is a mi eljárásunknak.

Nekünk ugyanis őrizkednünk kell

minden lépéstől, mely célunktól elterel-
hetne; ez első lépés oly lejtőre vezet-
hetne, melyen nehéz lenne megállapodni.

Ily engedményt nem szabad tennünk
csak azért, mert azt egyik másik kívánja
s talán a csatlakozás föltételének tekintü.
Inkább legyünk kevesebben, de tiszták,
következetesek, mint többen de vegyesek,
s engedni, megalkudni készek.“

Kossuth Lajos és Görgey közt
felmerült vitában, mely az „Irataim“ me-
jelenése után a „Budapesti Szemlé“-ben
Görgey védelmezését eredményezte, [Klapka
tábornok egy hosszabb levelet tett közzé
a „Correspondence de Pest“-ben. A tábor-
nok ebben részletesen kiterjeszkedik sza-
badságharcunk azon eseményeire, melyek
körül a vita forog.

Még egyszer! A szerződési tár-
gyalások Szerbiával holnap újból fölve-
tetnek, mely alkalomból a magyar kor-
mány képviselői Schmierer osztálytaná-
csos és Mihalovich miniszteri titkár Bécsbe
érkeztek.

Az orsz. függetlenségi párt teg-
nap értekezletet tartott, melyben a párt
vidéki szervezésére vonatkozó több ügyet
intéztet el.

Debreczen, márt. 7.

Halmi Mihály helybeli asztalos mes-
ter „egy iparos véleménye az enquettről“
czim alatt jónak látja elmondani a „D.
E.“ legutóbbi számában véleményét a most
folyó ipartügyi enquettről.

Csak helyeselni tudjuk, midőn az
iparos gondolkodni kezd saját bajairól, s
ennek a nyilvánosság terén is kifejezést
ad; óhajtható lenne ha e tekintetben nem
Halmi Mihály ur lenne az utolsó, csak-
hogy mindenképpen felett kívánatos volna,
hogy az iparos, ha a nyilvános térre lép,
az ipartügyek fejtegetésébe bocsátkozik,
tárgyilag legyen, s tollát ne vezesse
pártsvendély, mivel ez esetben, az ügy-
nek csak ártani, de használni nem tud.

Igy fogván fel a dolgot, bátran ki-
mondhatjuk, hogy Halmi ur, sem az ipar-
ügyekről, sem magáról az enquettről —
melynek lefolyását nem is látszik ösmerni
— érdemileg mit sem mondott, hanem
czikkének egyedüli tendenciája az, hogy
a jelen ipartügyi mozgalmakat köpenyegül
használja arra, miszerint Helfy Ignác és
Mudrony Soma képviselőink ellen a hely-
beli iparosokat felizgassa. — Nehezeti
ugyanis, hogy nevezett képviselőink miért
nem jöttek le most Debreczenbe, össze-
hívni az összes iparosokat, hogy ezeknek
saját ajkairól hallották volna minő véle-
ményeket táplálnak az ipartügyekről, s
minő változtatásokat óhajtanak. Hát eb-
béli óhajukat miért nem nyilvánították ki?

E szerény kívánság teljesítése igen
szép cselekedet lenne, ha a képviselők is
egy gondolkodnának, mint czikkíró; de
hát nem úgy gondolkoznak, mert miután
Magyarország nem éppen Debreczen vá-
rosából áll, így ha a képviselők csak a
helybeli iparosok kívánságát hallgatnák
meg, az informálás meglehet csak egy ol-
dalú lenne, arra pedig, hogy egyik vagy
másik orsz. képviselő az egész országban
körülat tegyen, és hogy minden iparos-
nak véleményét meghallgassa, ideje sem
lehet. —

Halmi ur felelni látszik, hogy az
1879 ik évben Budapest országos iparos
congressus tartatott, melyen az összes ma-
gyarországi iparosok, — tehát a debre-
czeniék is — képviselve voltak; annak
tudomásával sem látszik birni Halmi ur,
hogy e congressus tárgyalásaiban Helfy
és Mudrony is résztvettek, így ott nem-

csak az egész ország, de a debreczen
iparosok óhajait, kívánságát meghallották
tehát képviselőink tudomásával birnak e
kívánságoknak, mert hiszen azok a con-
gressus határozataiban levannak fektetve,
már pedig azon határozatoknál jobb ki-
vánsága sem az összes iparosoknak, sem
Halmi urnak ma sem lehet.

A mi czikkírónak azon állítását il-
leti, hogy Helfy képviselő a szabad ipar
mellett nyilatkozott, azt kénytelenek va-
gyunk kétségbe vonni, mivel ha ismételve
elolvassa a képviselő urnak az enquetten
több ízben tartott beszédeit, kénytelen
lesz bevallani, hogy Helfy képviselő ugyan
a szabad ipart óhajta, csakhogy nem
azon alakban, a mint az ma fenáll, ha-
nem az iparos osztály érdekeinek megfe-
lő korlátok közötti szabad ipart
kívánja; annál pedig, hogy a szabad ipar
kinövési illő korlátok közzé szorítsanak,
s ebből kifolyólag az 1872-diki ipartör-
vény az iparosok kívánalmaihoz képest
módosíttassék, Halmi ur sem akarhat mást.

Ne akarjuk tehát az ipartügyi moz-
galmakat korteskedési czélokra felhasz-
nálni, hanem maradjunk a tárgynál, s
igyekezzük legalább ipartügyeink rende-
zését a politikai szenvedélytől elválasztani.

—d. —f.

Pusztulunk, veszünk.

A mult Szilveszter-napján megejtett
általános népszámlálás eredménye még
nincs ugyan teljesen közzétéve, azonban
a nyilvánosság elé került adatokból né-
mely következtetés már jelenleg is levon-
ható. E következtetés pedig a következő:

1. A nagyob városokban a népes-
ség általában nem fogy ugyan, sőt mér-
sékeltlen itt-ott szaporodik, legfőként és
pedig tíz év alatt 20%-al Budapesten,
Pécsen, Szolnokon és Orosházán.

2. Hasonló mérsékelt szaporodás ész-
lelhető bár az ugynevezett magyar alföl-
dön: Sopronban, Somogyban, Tolnában
és Békésben, részben Pestmegyében. —

3. Azonban apadás mutatkozik az
ország északnyugoti (Trencsén, Nyitra,
Bars,) keleti (Marmaros, Hont és Heves),
és délkeleti (Temes, Maros-Torda, Arad,
Hunyad) megyéiben. S Erdélyben csak-
nem mindenütt — Számszerint kifejezve:
az ország mintegy 2900 □ mldnyi terü-
letén fogyóban van a lakosság.

... Honnan ez a szomorú tüne-
mény?
Nem tatár, török és német pusztí-
tás ez időszertint: nemis első sorban az
inség és aszály, nem járvány, árvíz s az
ebből eredő kivándorlás, hanem — s ezt
statistikailag pontosan be lehet bizonyí-
tani: a tünemény okai oly körülmények-
ben keresendők, a melyek a nép erköl-
csösségének és életképességének rovására
esnek, a melyből a létszám apadása kö-
vetkezik. S nevezetesen: egyik ok a ki-
vándorlás (a kisebbik,) a másik a —
pálinka (a nagyobbik.) S ez a döntő.

Félmagyarországon pusztít és öl e
metyely, — nemis pálinka — hanem pet-
roleummal, spiritussal s más pokoli in-
gerlőszerekkel kevert méregital, hoz el-
sátnyulást, korai elhalást, nyomoreksá-
got, elbutulást, nyavalyatörést és ki tudná
elmondani: micsodát. A mennyire terjed
az országban a pálinka-ivás, annyira fogy,
vagy legalább nem szaporodik a lakos-
ság.

A külföld.

Egyhangu élet folyik a külföldön.
Jelentéktelen dolgokról hoz hírt a táviró.
— Az ez idő szertint legfontosabb török-
güörök kérdésben mint őse csak annyit
jelentenek, hogy Server pasa és Ali Ni-
zámi pasa meglátogatták a nagyköveteket.
E látogatást némileg a febr. 21-iki jegy-

zések válaszául tekintik. A török küldöttek semmiféle felvilágosítást nem adtak, csupán azt indítványozták, hogy márcz 6-án tartassék az első gyűlés. A nagykövetek azonban, tekintettel a tárgyalások gyors menetére, elhatározták, még az a nap délután 2 órákor, és pedig Göschen angol nagy követnél fogják az első gyűlést megtartani. A törökök valószínűleg javaslatokat fognak előterjeszteni. — A török küldöttek látogatása után, a nagy követek Göschen angol követnél összegyűltek és ott hosszabb ideig tanácskoztak.

A francia kamarában Clemenceau felvilágosítást kért azon puskapor-eladási tüzletről, melyet a francia kormány egy osztrák kereskedő házzal kötött; szóló azt állítá, hogy a puskaport Görögország számára vásárolták. Ferry miniszterelnök azt válaszolja, hogy egyedül a kormány csinál tüzletet puskaporral, miután annak gyártása már számos év óta a kormány által történik. Szólok előadja, miként kötöttek az ilyen tüzletek, melyeknek teljesen semleges jellege egyedülleg hasznos az állami kincstárnak. 1860 óta csinál Franciaország tüzletet puskaporral és hadiszerekkel. akkor törvény utján szabályozták az ilyen tüzletek kérését és lebonyolítását. A múlt év okt. havában egy bécsi házzal kötött puska-por-tüzletet törvényes alakban kötöttek meg, az állam szigorúan megmaradt szerepe mellett, mint gyáros és szállító. A bécsi ház szabályosan és helyesen kötötte meg a szállítási egyezséget a hadügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel.

Londonba Bloomfontinból érkezett tudósítások szerint, Brand elnök márcz 2-án, Wood tábornok közbenjárásával táviratot kapott a boérok főparancsnokától, a melyben az utóbbi jelenti, hogy Tranvaalorszag lakosai színtén átvannak hatva azon óhajtól, hogy a további vérontást szüntessék meg. Ő tehát kívánja, hogy az angol kormányt egyetértésben, vessenek véget a háborúnak. A boérok az angolok támadásai ellen védik magukat, ők hajlandók támogatni minden igyekezetet, mely a béke helyreállítását előmozdítja, főtve ha ezen igyekezetek nem lesznek a boérok által elhatározott szabadság kivívása ellen irányozva.

A vidékről.

— A „Debreczen” sajtó levelezőjéről. —
Sárospatak, márcz. 6.

Dáridók. Veres-kereszt. Közbirtokosság. Márcz. 15. Népban. Idő.)

A táncmulatságok elmúltak. Bizony tartatott elég dáridó. Mulatságra van pénze, kedve a magyarnak beteges is. Pedig ki tagadná, hogy a társadalom, t. i. a magyartársadalom beteg?

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Elvira.

— Beszély. —

Ifj. Váncza Mihálytól,

(9)

— Igen boldog vagyok! . . . — Aztán Margit hoz fordulva félhangon mondá — Oh képes volt erre? . . . Tudja-e, mit cselekedett?

— Kötelességemet uram és egy más valaki boldogságát! — felelte fennhangon Margit.

— Az enyémet? — kérde a báró — Kell, hogy még ma mindenki megtudja Ujjongani akarok örömben. Két perc múlva itt leszek — Jöjjön velem Elvira . . . Nincs helyén az eszem, kell, hogy el legyenek készltve mindenre! . . . — és karon fogva Elvirát — mondtam, hogy nagysád nóm lesz!

A báró és Elvira távoztak.

V.

— Nos? nem követi őket? nem megy velők? — kérde hosszú szünet után Halmay.

— És miért?

— Hát hogy vele legyen, hogy édes szerelmi szavakkal boldogítsa . . . Hisz ő várja kegyedet, hogy hallja a hűséget szentesítő szavakat, hogy keze az önében reszkessen, mint egykor az enyémben! . . . Oh menjen! Mennyi időt vesz el én mellettem, a melyet oly jól tudna felhasználni mellette.

— Ah mily kegyetlen! — sóhajt Margit.

Itt, ebben a félre eső kis fészekben, volt vagy öt bál. A legközelebbi e napokban az iparos ifjuságé. Nagy látogatottságnak örvendett. Az intelligencia színe-java jelen volt. Megjelent a hercegi pár is vagy 10 perczre. Általában nagyon jó benyomást tesz a polgárságra, hogy Windischgrätz herceg és kivált kegyelmes neje (a ki gróf Dessenffy leány) gyakran megjelenik közöttük; részt vesz ügyekben . . . Az iparos-bálban rögtönzve sorsjáték is volt, mely nagyon szépen sikerült. Az egész multság valami 300 főt jövedelmezett „az iparos ifjak iskolájára.”

A „veres-kereszt egyesület” nek Sárospatakon is van egy kis fiókja. A herceg asszony alakította és tartja egybe. A tagokat gyakran elhívja magához s leereszkedő nyájjassággal, szívélyességgel tanácskozik a teendők felől. Most — úgy halljuk — egy hangversenyt terveznek, mely a bójt alatt, előkelő tagok közreműködése mellett tartatnak meg.

A „Debreczen” egyik közelebbi számában nagy hűhóval felel Ujlaki István azon hírekre, melyek e lapnak f. évi 3-ik számában feljegyeztettek az itteni közbirtokosságra vonatkozólag. Magam nem mehetvén (betegségem miatt), elküldtem a pénztárba azt, a kitől én a hirt vettem, hogy a készen álló okmányokat nézze meg; de azzal jött vissza, hogy ezek az urak, kik, hogy a mult hibáit el akarják, mindent magokra és a magok idejére magyaráznak, nem tudták neki előadni a Somossy J. évekkal ezelőtt volt pénztárnok számadásait; mert még máig sincsenek készen. Ezt nem mutatták a szolgálóknak sem. Az iránt sincs semmi felvilágosítás, hogy a bécsi adósságra 1835. óta befolyt legkevesebb 1.125.000 ft hova lett és miért nem telt ki ebből a 400 ezer ftnyi adósság?

Henczegő és csak 1879-ig visszamenő védekezéseket tehát semminek nyilvánítottam; a rágalmazás vádját rájok visszautasítottam s Ujlakit és megbízóit „a köz morál nevében szemfényvesztőnek s a közönység szemébe porthintőnek jelentem ki. Nem azt kell itt mutogatni, hogy ők így, hogy ők úgy! Hanem betekintést kell engedni a multakba és mindenki által látható, érthető világos kezelést kell behozni a jelenben.

A főiskolai ifjuság a régi kegyelet szokáshoz híven most is megfogja ülni a márcz 15-öt. Délután a főiskolai imateremben felolvasási és szavallási verseny, este pedig a városház nagytermében tánczozal végződő hangverseny tartatik, hol a főszerp az ének- és a zenekaré lesz. Ez a két virágzó egyesület olyan közelismerésben, tekintélyben áll a közönység előtt, hogy elég kegyesség csak a neve a hangverseny sikeréhez.

A „népbank mint szövetség” mult hó elején tartotta közgyűlését. Az igazgatóság újra alakított. Az

— Kegyetlen és miért? . . . Kegyed nem állhatott ellent az érdemnek, az eszmének . . . Szíve elbűvöltetett hangjának varázsereje által. Oh! térjen vissza az ő körébe . . . Margit, az önk lelke egymás boldogítására van teremtve!

— Halmay! mit csináltam, hogy így bánik velem? . . .

— Hogy mit csinált kegyed nekem? s még kérde, hogy mit? . . . Kegyed játszott a legszentebb érzelmekkel, a legmaróbb fájdalommal. Egy perczig úgy mutatta előttem magat, mint az ég anyyala, de aztán visszavetett, messze az élet e pokoljába. On esaltá volt, mikor én komoly valék, ön hittelen, mikor én bizalmas. Ezt érdemtelmen én meg egy nemes és nagylelkű lélektől?! Önnek igaza van kérdeznie, mit csinált nekem! . . .

— Hát nem tudja, hogy másként nem cselekedhettem? — mondá hévvel Margit — Ezeket a szenvedéseket, melyeket ön említ, én is nem álltam-e ki? . . .

— Kegyed Margit?

— Miért vádol, miért itél el, miért meghallgatott volna? . . . nincsenek-e körülmények, melyek alól nem vonhatjuk ki magunkat, akadályok, betegségek, melyek korlátolnak akaratumkban? . . .

— En szerencsétlen, már emlékszem mindenre!

— Igen, beteg lettem, fél évig élet és halál között lebegtem a falun . . . mely idő alatt Halmay cifelejtett engem és ha egy ügyes orvos gondos ápolása nem mentett volna meg, nem láthatnám most Elvirát, nem ismerném már azt, a kinek egykor életemet szenteltem, és a ki most hazám dicsősége, nővérem férje, Halmay — a költő!

— Szeretted engem? Szeretted? . . . jól van! Miért ez ideges reszketés, miért

osztalék egy 50 ftos részvény után 4 ft 50 kban (ha el nem zálogosítható 5 ft 50 kban) megállapítottott. A jótékony célokra szánt összeg a polgári és az ifjusági tüzoltó-egylet közt elosztott. — Igazgatósági elnök ismét Nemes Ferencz jogtanár lett.

Időjárásunk a milyen szép, tavaszias volt februárban, olyan télies, zord most márcz 15-én. Esik, havaz, fagy, megint elővesszük a szánakat. A hideg már eddig is sok kárt tett, kivált a szőlőkben.

r. l.

— Irodalom. Az emberi mivéldés története írta P. Szathmáry Károly, 18. 19. 20 füzet. E díszes műből ismét három füzetet kapunk, melyek a középkori mivéldésből az irodalmi és tudományos mivéldés tárgyalják. Az irodalomból érdekes verses mutatókat közöl, köztük a Cheveyi vadászát Szász Károly mesteri fordításában. Mint különösen tárgyilagos és sikerült részét említjük fel a középkori művészet szakaszát, szerző itt fölülte világosan ismerteti az átmenetet az ókori modortól az ókeresztényre, ettől a románra és a gothikára, a szöveget instructív ábrák kísérik, minden egyes modorból mutatva be példát, úgy hogy az e téren téjekozatlan teljesen otthonos lesz e téren. Speciális érdekű e fejezetben a számos hazai kép (havina) veresmarti sajtáságos modoru fatemplom, kassai székesegyház. Vajda Hunyadvára) A huszadik füzetben kezdődik a középkor történelme a hunok betörésével az állandó meglepedésekkel, a kereszténység terjedésével stb. A szöveg itt gyorsan halad a középkor vége felé, mely a jövő egy két füzettel alighanem be is lesz fejezve. Ajánljuk a művet mindazok figyelmébe kik még nem ismerik.

— Az új cukor-kávé-és sör-adóról szóló törvény mely nem csak az országgyűlésben és sajtóban, de az útletemberek és háziaszonyok körében is sok port kavart fel, igen célszerű és olcsó jegyzet kiadásban jelent meg Tettey Nándor és társa kiadásában ára csak 20 kr.

UJDONSÁGOK.

* A polgári kör tisztviselői kara a tegnapi közgyűlésen következőleg alakult: Elnök: Sik Lajos. Alelnök: Nagy Ferencz. Pénztárnok: Máté Miklós. Könyvtárnok: Heczeg István. Jegyzők: Dávid Mihály, Tóth László, Hajdu István. Gazda: Bognár György. Választmányi tagok: Borsos Ferencz, id. Bészler Lajos, Bátori Imre, Bátori István, id. Benedek Sándor, ifj. Benedek Sándor, id. Baresai Miklós, Csáki Gergely, Czeglédi Gyula, Ember

e felhő, mely elhomályosítja szememet? Hát mi változott azóta szívünkben? Hát nem szeretjük-e ma is egymást oly forróan, mint hajdan? . . .

Margit merőn nézett Halmay szemé közé, feddőleg mondván:

— Halmay! Tisztelje nejének nővérét!

— Még nem ismertelek és már felgyult keblemben az az olthatatlan szenvedély tüze, a szerelem! Egy lelkész gépies szava képes-e két lelket egymástól elválasztani . . . örökre? Szívrokonok vagyunk s ez sebb kötelek a vérrokonságnál! — E szavak után hirtelen megragadta és átölelve forró esőket nyomott ajkaira. — Te hölgy! E csók nem égetőbb-e mintha bányád volna? . . .

— Halmay! . . . Ah ajkaid édes mérget lehelhetnek, mely mámorít, de gyilkol! . . . szerelmed üdvézt de megöl!

— Nem, te nem fogsz meghalni s ha igen, úgy velem együtt. Te élni fogsz értem, a ki téged szeret végtelenül forró . . . elmegyünk messze, távol e helytől, oda a hol nem ismer senki, a hova nem hat el az irigység a gyűlölet! A világ nem tett értünk semmit sem, miért áldoznánk fel magunkat érte? Csak fájdalmat okozott nekünk, ezért csak megvetést érdemel! Meneküljünk tölle messzire . . . A távolság olyan, mint az idő, eltörli az emlékek nyomát. Menjünk oly messzire honnan ne emlékezhessünk vissza, az lesz hazánk, hol együtt leundünk s a boldogság ez édenében esztünkbe sem fog jutni gondolni egy másakra . . .

— Egy másikra! — mondá minden ízében reszketve Margit — ah! Ez a másik az kinek nevét nem mered említeni. Ez nővérem! . . . Halmay, többé sohasem gondolni rá, a jó testvére, a máso-

István, Györi Kálmán, Kéki Sándor, Mezős László, L. Nagy Bálint, Nagy Pál tanár, Nagy Ferencz ár. sz. ülnök, Szabó József „Debr.” szerkesztője, Szél János, Serli Ede, Tarcsay Lajos, Tóth Károly, Tikos József, Vértési István tanár, Vértési István.

* Márcz 15. Hazánk történelme ez örökemléki napja megünnepléséhez az idén is kegyelettel készült a polgárság az ország legtöbb vidékén. Szentestől, Czeglédre, Fegyebázáról, Szegedről, Eperjesről értesítik eddig lapunkat, hogy ez évben is tömegesen meg fogják ünnepelni márcz 15-ének emlékét.

* Szülők figyelmébe. Rottler Cornél, gyermek-kertésznek szerződésileg kikötött egy havi szünideje, f. márcz 1-től annak végéig adatott meg, ennek folytán a jó idő beálltával folytatja munkáját s az intézet f. évi április 1-sétől az igen tisztelt szülők rendelkezésére áll.

* Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedőnk kis fia, Ernő tegnap reggel 9 óránapos korában elhunyt. Temetése holnap d. e. lesz a Batthyányi utcai szüllei háztól. — Béke poraira!

* Égi tüemény. A „Vénus” csillag (az „esthajnalcsillag”) ezidőszent esténként rendkívüli fényben tűndököl. Századokon át történik egyszerűen, hogy a Vénus, Jupiter és Szaturnusz közel egymáshoz kerül úgy mint most van: szabálytalan háromszöget alkotva egymással, mi rendkívül intenzív fényben nyilatkozik.

* A csend és rend annyira jó lábón állott városunkban az utóbbi pár nap alatt, hogy nincs semmi rendőri bir. Mint ritkaság, megérdemli a felemlést.

* Vendégszerelések. Szatmári Árpád, szintársulatunk kitűnő tagja e hó 16-án Aradra. — Dömjén Rózka a. pedig 18-án Kolozsvárra megy vendégszerelné. Hát nekünk ki játszik?

* Sohse busulj szomszéd. A „Nagyvárad” mint előre megjósoltuk, csakugyan megharagudott a Foltényi párra vonatkozó ujdonságunk miatt. Főképpen pedig azért van elkésereve s akarja magát a Körözsbé ülni, mert mi az ő tintája arán csináltuk meg az ujdonságot, melyre nézve a számból vette ki a szót. Se baj! Czimbor! Ugyis sokkal adós Nagyvárad Debreczennek a multból, egyszer már a „Debreczen” is adós maradhat a „Nagyvárad”-nak . . .

— egy pár csepp tintával.

* Blaha Lujza asszony folyton óriási számu közönség és lelkesedés közt vendégszerel. Tegnapelőtt „Bocaccio”-ban lépett fel, mely darabra oly nagy számu közönség gyűlt egybe, minőre a legregibb színházlatokat sem emlékeznek, hogy hogy a színpadot is tele lettek rakni ülőhelyekkel. A közönség lelkesedése tetőpontra hágott a vendégszerelő művésznő rögtönzött kupléjánál,

dik édes anyára! Nagy Isten! nem soha! . . . Elég ha elszöktünk. Látni fogom mindig szegény nővéremet, mint küzd az elhagyottság okozta kinokkal, mint fűrszti a távolból sóvárgó szeméit fájdalomnak könyeiben, látni fogom, mint bal meg egyedül, a ki csak értünk élt, mint sóhajt utólsót szenvedő kebele, egy megbocsátó halk szóval ajkán, egy istenáldással szívében! . . .

— Csitt elég! Ne emlékeztess erre! Ne hozd fel a jövő fájdalmait, beszélj inkább a mult örömről, a mult tővérl. Hadd tegem le életem boldogságát kezdé közé. Engedd nekéd mondanom, mily kimondhatatlan öröm reszket át keblemen, esküszöm, hogy örökké tied leszek, esküszöm előtéd oh hölgy, kinek szerelme költővé teremté! . . . — és leterdel az ifjú nő előtt.

Elvira midőn a báróval elhagyta a termet, néhány rendeletet adott ki az ebédet illetőleg, mely most annál ünnepélyesebb, sebb lesz, mivel nővére is most tartja eljegyzését a fiatal báróval. Legalább ő így gondolta.

Azután Miklós löhátra ült és a városha vágatott sürgős ügyek rendezése végett; Elvira pedig visszatért a terembe.

Az ajtó nyitva volt kisé, belőlől élénk szövalást hallott . . . azért egész halkán lépett be, nehogy háborgassa férjét, kiről azt hitte, hogy Margitot akarja rábeszélteni az előtte is rokonszenves báróval házasságra . . . Elrejté tehát magát egy oszlop mögé. A szerencsétlenek nem vették észre . . .

(Folyt. köv.)

melyet — en szünni nem a is ismételt. A egy pár kivé tudtak maguk ez az előadá vont. — Teg pett fel kedv fölt ház előtt Blaha Lujza közé, már o szerepben te gyogtathatná inkább szere vúr szerepé Sz. Németh től végéig fo kitásával; a napja volt; a tanában szin lyamában a (Zsófi) szerep dicsőretre me annak megfe repesere a k nak nem kis

* Az tetes igazga gylet javára nyozni, mely ben köszönet öszszeget Ka nok urnak á ideigl. intéz * Márc csak kemény ségu hó hull nap s enyhe toztatta a fe

* A so tavasz az id véleménye az Márczusra tart igényt, a tavasz vend * A v. É-Mihályfaiv a Minőri ven Oláh Józsi de ködése melle kőru tánczvá órákor. Belép * Nagy

kolában. A egylet és a n remüködésévé József emléke az énekerem sokban mara került „Csok ezuttal is szé részt nőkből zönség bár n nagy termet, jól látszott m lanyozó dara dalai alatt, teltetése is, Föt. s nagys.

az ünneplyt n. Balogh F tal igazi átér kedett szelle j os ovatióba vizsavalata zett elő, s ne kőrelhetetlen Nemi kis igt szavlatától a Egyébirant a a Hunyadi in a jelenvolt d czal távoztó.

* Elfog kost, ki az O fekvő 234. sz uti örön és n ságot elköv személyében. Torontálmegy kölctelen m csátva. A ren lén megtalál tük ismeretes magával vinn mon indultak való születés tótt a bíróság vény értelmét

* A de sülete által f tánczestély all Miskolczy Lán Nadányi Sar Geiger Manón Imréné urhölg Fodor István, István urak 1 Lajos ezredes 80—80 krt; az egyesület, segélyezendők

Tisztelettel jelentem, hogy itteni
FÉRFI-SZABO-ÜZLETEMET

bel és külföldi

téli szövetekkel kellőleg ellátva levén, bárminemű szabásra való öltözékekre nézve megrendelés folytán szolgálatra állók.

kész férfi-ruha-raktáram-ban

pedig, melybeu csupán saját szabásom és készítesemmel kiállított öltözékek vannak
téli öltözékek, ugymint gyermek öltözék két évestől kezdve 4 frttól 8 frtig, téli felöltők 18 frttól 30 frtig, téli köpenyek 12 frttól 38 frtig, fekete salon öltözék 28 frt stb.

A HATARAZOTT ÁRAK KÉSZPÉNZ FIZETÉS MELLETT VANNAK SZÁMITVA.

Főgondot fordítok arra, hogy raktáramban csinos szabás és a legjobb munkával kiállított öltözékekkel, különösen a jó izlésnek, de a jutányosságnak is megfelelően szolgáljak és hogy a tölem vásárolt kész ruha a kiállítást illetőleg éppen olyan legyen, mintha megrendelésre készült volna; a határozott árakat pedig — melyek a miudkét félre kellemelen alkut helyettesítik — úgy számítom, hogy a közönség nem szakértő részének is örömmel tapasztalt bizalmát irányomban megtarthassam.

Tisztelettel vagyok a n. é. közönségek

alázatos szolgálója

Szedlák József
ferfi szabó.

**Berger-féle orvosi
KÁTRÁNY-SZAPPAN**

orvosi tekintélyek által ajánlva. Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandban és Svájcban, Romániában sat. már tíz év óta fényes sikerrel használtatik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztátalanságai ellen, különösen a ruh, az idült és piakely sörör ellen, a kosz, a sörör repedvény, a fej és szakál korpa ellen, a szepő, májfolt, az ugynevezett rezesorr, a fagydag, a lábizadás, s a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenfelül mindenkinék mint a bőrt tisztító mozdószer ajánlathatik.

Ára darabonként használati utasítással együtt 35 krajczár.

A Berger féle kátrány-szappan 40% ka tömáuy fakátrányi tartalmaz feletébb gondosan van készítve, s lényegesen különbözik minden egyébb, a kereskedésben előforduló kátrány-szapanoktól.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére: **G. HELL** gyógyszer. **TROPPAU**, hora a megbízások és tudakozódások is küldendők,

Kapható Debreczenben: **Dr. ROTSCHNEK EMIL** gyógyszerházában.

**A legkitünőbb minőségű
vetni való tavaszbuza**

KAPHATÓ

HERTZKA P. és TEBBY-nél

(123.)

Széchenyi-utcán 1761. sz. a.

**Merla-celli
gyomor-cseppek;**

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmait ellen,

és feltűnő hatással az évszék-nyáji, gyomor-évszék-nyáji, rossz szagú lehellet, szék, savanyu felbőgés, köhika, gyomorhurut, gyomorfájás, hangyáképződés, túlságosan alkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomor-ból ered), gyomorgöröcskésorulat, a gyomornak túlerheltsége étel és ital által, gliszta, lép- és májbetegek, aranyeres bántalmak el-
len.

Egy üvege ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** Göllt Nándor gyógyszerész utrakál, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerházában és kereskedésében. Központi széküldési raktár nagyban és kis-
csinyben.

Brady Károly,

az "Araugyalhoz" oimzett gyógyszerházában
Kremsierben, Morvaországban.

**Nestle Henri
gyermek tápláló lisztje.**

Nagy érdem-oklevél.

Különböző Kiváló
kiállításoktól orvostudorok
arany- számos
É R M E K. **BIZONYÍTVÁNYAI.**

Gyári jegy.

Teljes tápszer csecsemők és gyenge gyermekeknek.

Főraktár Osztrák-Magyarország részére: **BÉCS, I, Naglergasse 1-ső szám.**

F. BERLYAK.

Egy doboz ára 90 krajczár.

Bécs és a vidék minden gyógyszerházában kapható.

Ó V Á S.

Csak akkor válódl, ha a doboz fedele az itt látható védjegygyel van ellátva.

NB. A nem valódi dobozokon, hiányzik a központi raktárnok **F. Berlyak** kézalírása.

Dr. Fr. Lengyel

NYIR-BALZSAMA.

Már maga a nyírlé, mely a törzs megfúrása alkalmával a nyírfából folyik, a legkitünőbb szépítő-szernek ismeretlk emberemlékezet óta; de ha még ezen nedvből a földből a földaláló előírása szerint vegyszeti úton balzsam készíttetik, akkor nyer még csak majdnem csodás hatást.

Ha az arcot vagy más bőrrészeket este bekenjük vele úgy már a következő reggelen a bőr észrevétlen lehámlik, a mely ezáltal vakítóan fehér és lágy lesz.

Ezen balzsam az arcon keletkezőt redőket és himlőhelyeket lesimitja; a bőrt f-héit, lágyítja, frissíti, legrövidebb idő alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, orrvörösséget, bőrtúrákat és a bőr minden egyéb tisztátalanságát. — Egy korsó ára használati utasítással 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarország részére **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten, Pozsonyban: Pistory Felix** gyógyszerházában. **Temesvárt: Tárczay Istrán** gyógyszerházában. **Zágrábban: Mitlbach Zsigmond** gyógyszerházában.

(113.)

Csász. kir. szabadalmazott

szabadék. ékszer-evőeszköz.

A szabadék. ékszer-evőeszköz a legujabb, lelegeánsabb s legjobb a napi használatra. Föltétlenül legszebb dísz a háztartásnak. Az alább felsorolt evőeszközök, ugymint kés, villa, kanál stb., minden darabjába pompásan sikerült utánzótt drágák, mint: amethyst, opál, saphir, rubin, smaragd stb. van befoglalva. Valamennyi alább felsorolt áruk, egy egészen ezüstfehér fémből vannak előállítva, mely még sok évi használat után is valódi ezüst színét megtartja. Valamennyi alább felsorolt tárgy fehérén maradásáért 10 évi jótállás vállaltatik. Következő 24 drb szabadék. ékszer-evőeszköz együttvére csak 3 frt 65 kr, és pedig:

- 6 drb szabadék. ékszer-asztali kés,
- 6 " szabadék. ékszer-asztali villa,
- 6 " szabadék. ékszer-evőkanál,
- 6 " szabadék. ékszer-kávés-kanál.

Összesen 24 drb csak

3 frt 75 kr. mesés olcsóságú áron, hozzá még írásbeli jótállás, a fehérén maradás és jó minőségért. Ez evőeszközökből 48 darabnak egyidejűleges megrendelésénél, azokat gyakorlati, tisztán e célra készített, e-ronokban szállítjuk; mind a 48 drbot csak 7 frtért. Ezen kívül ajánlunk: szabadék. ékszer-levesmerítőket, drbját 50 krért, szabadék. tejmerítőket 35 krért, tömör szabadék. főzelék-kanalakat 45 krért, nagy fűszolgáló talczát 90 krajczárért, 1 tejeskanna középnyagságban 2 frt 50 kr, 1 thejes kanna középnyagságban 3 frt., 1 cukorszelenecs foglalva fődövel 1 frt 80 kr, cukorszelenecs legfinomabb vésettel 2 frt 40 kr; elegáns asztali gyertyatartó, magas, gót jellegű, párja 2 frt 25 kr, ugyanazok legfinomabb vésettel 3 frt 25 kr, bors- és sótartó 60 kr, eczet- és olajtavány, 2 osztályu, metst. tt kristályüveggel 3 frt 50 kr, 4-ed osztályu 4 frt 75 kr, asztali gyujtószeg-gula 1 frt 20 kr, dohányszelenecs vésettel, csapó fődövel 1 frt 25 kr, palackdugók 3 drb 50 kr, és még ezer mas tárgy 10 évi jótállás valamennyi árnál.

Megrendelések utánvét vagy az ő szeg előzetes beküldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesítetnek; a levelek e czim alatt intézendők:

Blau és Kann, főletetemenyések.

Bécs, I. Heinrichshof.

NB. Száz meg száz köszönd- és elismerő irat fekszik irodáukban, nyilvános megtekintés végett. Utánzők és hamisítók törvény szerint megbüntettetnek.
(128.)

Kapható Debreczenben: **Dr. Rothschnek V.** gyógyszerész urnál s csaknem minden nagyobb városi gyógyszerházában.

Helybe
Egy évre 10
Fél évre 5
Előzetési
főpiaz, VE
kesztőség
E15fi
TELEGI
KÁROLY
szerkesztő

Debrecz

** Való szerint az ormulva bereke szélnek bocsát talosan az ujközö rendelet.

Az ország szakát.

Bevégzi milyet kezdett

Bevégzi r

básu cselekvé zett ígéretek

— anélkül, „szabadelvéü“

egyetlen pont na az ország

Igen sok utóbbi pár év szeről és épen

lódunk.

Hallottun szabásu akció

ményt nem lá a Bécs javára

eredményénél ronázza az „a

A kik vár Egy csom

vényjavaslat o a törvény par

azok egyáltalá vtü“ intézkedé

nak, hanem képezik, mely

Magyarország tüi. —

Valóban desnek, szaba

mát sem látju Az ezen

tek hazugság szájában.

Semmiser ártatlan enqu

egyezések ál üzlet némi en

Elmaradt ígért, valóban

lépés a polgá ügyében.

Elmaradt társadalmi ut

tek volna hi szavaztattak

deformok, a Tisza-kormány

adóknak uja Tisza-kormány

Ugy láts kel is lehet

kenység felül könnyelműen

az ígérőknek polcz elérhető

S az ige lenséggel birn

erőszakolt biz luk elérésére.

Ez orszá vészthozó a r

Ez eredm tik ki a válas

Ezekkel polgároknak